

ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'.
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 24

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ

ΧΑΛΚΙΔΑ
ΜΑΡΤΗΣ 1944

ΑΠΟ ΓΛΕΝΤΙ ΣΕ ΓΛΕΝΤΙ!

“ΤΑ ΖΑΛΙΣΜΕΝΑ ΔΑΧΤΥΛΑ ΣΤΗΣ ΤΥΧΗΣ ΤΗΝ ΠΡΟΒΙΑ..”

“Υστερα από τους... αεροκριτικούς των καιρών, να πάλι ώρα—άλλο γλέντι έτοιμο—οι σουρεαλιστές ποιητές μας. Ο Breton με τα ούλα του!

“Αι τι νόμιζαν αυτοί οι σκυλόφραγκοι; Φτάνει να μās πουν τι πάνω - κάτω ζητάν και τους κάνουμ' έμεις μιὰ πεντάρα. Μάσηξε κάτι περι αεροτέχνης ο Μαρινέτι; Πως τώπες κύριος; πως τώπες αυτό; Αεροζωγραφική; Αεροποίηση; Πφ—εεε!.. Αυτό ήταν όλο; Στάσου να ιδεις που να τριβεις τα μάτια σου: Ποίηση άερινη... πράξα του άερα... Αεροποιητική κριτική: Υπεδάφη, βιώματα, σπλάσιμο των κανόνων, πλαίσια, αμόσφοιρες, νέφη. Και νά, πως—με την «κατανυκτική Άμοργό»—συνδυάζεται παράξενα η σοβαρή φαντασία με τη δοκιμασμένη ψυχικότητα.» ή πως «...ή σύγχρονη ελληνική ποίηση άποχόντας τον γλωσσικό πνεύμονα που της έλειπε (Σ. «Ε. Γο.») “Ιδε και «γαρίδες στο πάπλωμα» ή «τα λαχανόφυλλα νάχουν άποκοιμηθεί στο τηγάνι...» χωματίζεται ύποβλητικά...» κλπ. Μάλιστα κ. Μαρινέτι. Κι αυτά για να ξέρεις!..

Τώρα ο Breton, ο Πικασό και οι ρέστοι. Πως τώπες

κύριος αυτό; Σουρεαλισμό; Δηλαδή;

—Τέχνη του ύποσινειδίου.. Συνειρηκή δηλαδή.

“Αι πές το άδερφάκι—εγγήσου στην τριχα. Τι τα μασās; Πφ—εεε!.. αυτό ήσαν ήλο; «Τα κοράβια να γυρεύουν θέση γραβάτας» και «ή ζωή μας νάχει χρώμα κούρασης πλοίου;». Στάσου να ιδεις τολοιπόν—για να ξέρεις:

«... Μια σιέρινα εκώφευσε

Μια λάιτα ντροπήκε

Πέρινα στα χερά μου τα ήνια του οίγους

Γίνομαι στιγμή

“Αιμοτέριθεν...” ή

«—Όταν ο κοκοβιός θολώνει τα νερά του

—“Η σημαία του γάτου αλλάζει τρία χρώματα...”

Και πάρα κάτω:

“Έρωτ: — Τι είναι ποίηση;

“Απόκο: — Συνουσία επ' άπειρον...”!

Λοιπόν; Είναι ή δεν είναι; (Δηλαδή αυτή, ή (συνέχεια στην 8η σελίδα)

Τα πουλιά με το λάστιχο

ΥΠΕΡΖΩΗ

Ζούμε γοργά. Οι λέξεις, οι ιδέες, τα πράγματα δεν μπορούν να μās φτάσουν—τρέχουμε. Λόγου χάρη ή λέξη «ταχύτης» δεν έννοει πιά την ταχύτητα—μένει πίσω. Για να συμβαδίσει μαζί μας πρέπει να θάλει. μοτέρ! Γίνεται λοιπόν «υπερταχύτης» και βλέπουμε. Ίσως άργότερα να μη μās προφτάνει ουτ' έτσι, ίσως να θάλει άλλο μοτέρ στο μοτέρ. «Υπερ—υπερταχύτης» λοιπόν! Και τράβα κορδέλα...

“Ο Νίτσιε, όταν ξεστόμισε τη λέξη «υπεράνθρωπος» προτέ δε φαντάζονταν τι κοινοτυπία που είπα. “Η εποχή μας τον πέρασε. “Ο πιο κοινότερος άνθρωπος είναι «υπερκαλός» «υπερτέλειος». Το πιο κοινότερο φίλιμ, υπερκολοσός, υπερέργον. “Ακόμα κι' ο υπερθετικός των επίθετων, δεν είναι πιά υπερθετικός—μένει πίσω.

«—Μάλιστα;

Μαλιστότατα!...»

Τέλος και τα «ουσιαστικά» μας σκαρτάδιασαν—δεν είναι πιά «πεπωμένα». “Απόχτησαν κι' αυτά.. υπερθετικό! Δε; λόγου χάρη, ρωτάς; Γεγονός; Και σου άπαντάν; Γεγονότατο! Σιγά—Σιγά το νερό θα το λέμε.. νερότατο και τράβα πάλι

κορδέλα..

Με τ' άρτιά μου άκουσα τουτο. Δυο άνθρωποι μιλάγαν—ρώτησε ο ένας τον άλλον: Είναι παρλάν ή ταινία;—υπερπαρλάν κυριέ μου!

Φανταστήκατε σείς ως.. υπερμιλιά την κουθέντα σας; Πιστεύετε βτι ή φωνή σας είναι «υπερφωνή» κι' άλλο όχι; Και όμως και όμως..

“Η γλώσσα μας άποδείχεται δυο πάει και άνίκανη, ν' ανταποκριθεί στο φευγίο μας. “Ανάγουμε τις άξίες, τις έννοιες. Τρέχουμε.

“Η ζωή μας είναι έντονη.. αεροπλανική, φευγαλέα. Δεν μās φτάνει.. ουτε ο λόγος μας. Οι λέξεις, οι ιδέες, τα πράγματα πήραν άπόνα ύπερ να προφτάσουν. Τρέχουν το κατόπι μας έξαλλες έναν τρελλό Μαραθώνειο! Για υπερκαλύματα οι τραπεζίτες μιλάνε, για υπεραξίες οι οικονομολόγοι, οι σοφοί. Προς το υπερπέραν οι ποιητές άποτειγονται. Πολύ σύνταμα—άν πάμε έτσι άδερφάκι—θ' άκουμε σαν κάτι το πολύ συνηθισμένο και μέτριο, διαλόγους σαν τουτον:

—“Ωστε είστε παντρεμένη κυρία μου;

—Υπερπαντρεμένη, υπερκύριε!

—“Αχ τι υπερκρίμα! Κι' έχω σας νόμιξα για υπερδεσποινίδα άδερφέ!..

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ

ΠΡΩΤΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗΣ

Β.

ΤΟΥ Κ. Κ. Μ. ΚΑΛΛΙΑ

Περισσότερο όμως απ' ό,τι άλλο ο Τραυλαντώνης είναι ο άνθρωπος του πόνου, ο άταισιόδοξος, ο βιασινιμένος, ο άνθρωπος που γινόταν θυσία και παρείχε έθελοντικά τη χρυσή του καρδιά και τη ζωή του, για να τη λεηλατούνε άλλοτε άλλοι. Ήταν, αλήθεια, πολύ καλός: ένας από τους πιο καλούς ανθρώπους που έχω γνωρίσει ως τώρα. Ο Τέλλος Άγρας (5) άκουσε κάποτε την πιο χαρακτηριστική της καλωσύνης του συζήτησης που κάνανε μεταξύ τους δυο δασκάλες. Είναι, ξέρεis, —έλεγε ή μία, στο Ύπουργείο, στο εκπαιδευτικό συμβούλιο, ένας χρυσός άνθρωπος από το Μεσολόγγι, που άμα πιάς και τον παρακαλέσης, συγκινείται, και καμιά φορά δακρύζει και τα πιστεύει όλα: και ύστερα και άδεια σου δίνει και για μετάθεση, αν του γυρέψης, φροντίζει κι όποια άλλη χάρη τον παρακαλέσης ποτέ δέν θά σου πη όχι. Διαβάζοντας τα άφρόνιστα λόγια της μικρής δασκάλας νομίζεις ότι αντικρύζεις τη φυσιογνωμία του Τραυλαντώνη ή καλωσύνη του ήταν τόσο μεγάλη ώστε έσκέπαζε κι αυτή την ευφύνη του και τον έκανε πολλές φορές να γίνεται εύπιστος, να φαίνεται άπλοικός.

Κι ένώ ο καλόκαρδος αυτός άνθρωπος πάντοτε έδινε από την ψυχή του, ένώ υποδύχτανε ό,τι με στοργή, υπέφερε από την τυραννία μιιά άπαιτητικής υπερεναίσθητης συνειδήσεως που άξιούσε όλο και περισσότερο κι από το χρέος του, κι απ' το παραπαισιο, που εκείνος έδινε, άλλα κι από το έφικτό. Και ή τυραννική αυτή συνείδηση δημιουργούσε τύψεις στον άνθρωπο που θά τριπε να έχη τη μεγαλύτερη ψυχική ανάπαψη έτσι έφτασε να γράψη το παράπονο που είχε από τον άσπλαχνο και άδικο κριτή του, από τη δική του συνείδηση, με μιιά του φράση διγμένη μέσα στού θρήνου το ήμερολόγιο: «φαίνεται—γράφει (6)— ότι τόχει ή μοίρα μου να είμαι ισόβιος υπόδικος».

Ήταν συνειδητά άπαισιόδοξος: κι αν είχε κάποτε μικρά διαλείμματα χαράς σαν εριπίτης που παρουσιάζτανε τις στιγμές αυτές ο φόβος ότι τον περιμένει, σαν αντιστάθμισμα της λίγης του χαράς, πικρή δόνη αυτή ή θεωρία όμως των αντισταθμισμάτων δέν ήταν ίκανή να σπέρνει την έλπιδα πως θά θη και το αντιστάθμισμα του πόνου, λίγη χαρά. να τον ανακουφίση στις ώρες των σκληρών του δοκιμασιών. Σάν καταστάλλαγμα της άπαισιοδοξίας μιιάς δλόκληρης ζωής έρχονται τα λόγια που μου γράφει σ' ένα από τα τελευταία του γράμματα (7) «... άλλως τε, Κωστάκη μου, ή σκληρή ζωή μ' έχει διδάξει ότι κανένας σκοπός δέν αξίζει καμιά προσπάθεια στην άδραση και άκωπη ζωή του ανθρώπου...». Τι τραγική άπαισιοδοξία! Τι άπελπιστική υπόθεση! Φαίνεται να έρωθη σε κάποια οικιότητα μαζί της και θά φανερωθούν άμέσως οικίες στο μέτωπό σου.

Φαίνεται όμως ότι του είχε μείνει μιιά πίστη ή πίστη προς την τέχνη. Στο περιθώριο των «Σημειωμάτων» μου έχει γράψει το 1940 με μελόβι «Πού πρέπει τάχα να τις ζητήσουμε αυτές τις άπόλυτες αξίες; Τώρα, στη τελευταία της ζωής μου, με έχει πιάσει ο φόβος ότι δέν υπάρχουν

(5) Νέα Έστία 12' σελ. 325.

(6) στη χρονολογία 1)3)1941.

(7) στο γράμμα του της 16 Μαρτίου 1942.

παρα στην τέχνη».

Στον άμο αυτό ερημίτη, στον άσκητη Τραυλαντώνη ή μοίρα στήθηκε πολύ σκληρή στα τελευταία μάλιστα χρόνια του τον έπληξε στη μεγάλη του άδυναμία έχασε στον πόλεμο τον αγαπημένο του άνεψιό Σταμάτη Μανιαρίζη κι από τότε δέν σήκωσε πιά το κεφάλι έμεινε άπαρηγόητος, (8)—σύντριμμα πραγματικό από το χτύπημα της άλυσιώπτης μοίρας, βυθισμένος δλόκληρος, πνιγμένος μέσα στον άπύθμενο πόνο του (9), σχεδόν λησμονημένος κι έτελείωσε την τραγική του ζωή, που είχε κατέληξει ένας μονότονος θρήνος, άκρωτισιασμένος, αυτός ο συγγραφέας του άλησμόνητου «Κοινοδόχου» και με το πικρό παράπονο ότι δέν θάβλεπε τη λύση του μεγαλύτερου δράματος άπ' ότι παίχτηκαν σ' αυτό τον πλανήτη, πριν ή κουρασμένη ψυχή του συναντήσει το θάνατο.

Λίγο πριν απ' το θάνατό του τον μετέφεραν με φορείο χωρίς (προσυνενόηση είναι το πιθανότερο) κοντά στον άνώστο βαρειά συμπαιωτή του ποιητή, στον άλησμόνητο Μίλτο Μαλικιάση. Η συνάντησις ήταν δραματική με την ψυχολογία του μελλοθίτου και με δραματικά λόγια άποχαιρέτησε στο πρόσωπο του έακουστού τραγουδιστή τον άδελφικό του φίλο, τον καλλιτέχνη του στίχου και τον πονεμένο συνάνθρωπο μιά προ παντός το Μεσολόγγι, έναν δλόκληρο κόσμο, μέσα στον όποιον και οι δυό τους πρωτοείδαν το φώς της ζωής; και τον άγάπησαν με λαχάρα τον κόσμο που είχε την «τύχη» να ζήσει εκεί στη μικρή ίερή πόλη στη γλυκύτατη γενέτειρα και να θιαφτή στον Άϊ-Λιάζαο «όπου είναι θαμμένοι και οι γεννήτορες» τους. λίγες ήμέρες άργότερα άντάμασαν και πάλι, μιά τη φράση αυτή κάπου άλλου, στην άνεξερεύνητη χώρα ενός άγνωστου κόσμου.

* *

Στά δύσκολα και πονεμένα χρόνια που περνάμε χάνομεν έναν—έναν τους μεγάλους και τους παλιούς που ο σεβάσιμος όγκος τους ήταν το στήριγμά μας, που ή γνώση τους ήταν κριτήριο και οδηγός μας, που ή σιριά τους μιά έσκέπαζε στοργικά και ή πνοή τους έθέρμαινε την πνευματική μας ζωή. Μ' αυτούς μαζί έφυγε και ο Τραυλαντώνης: ο άνθρωπος που πόνεσε και συμπόνεσε με δραματική έξαψη, που ήταν πρόθυμος να σε υιοθετήση ψυχικά, που χάρισε μόνον άγάπη και κατανόηση γύρω του, που σκόπισε συγκινήσεις και χαρές και πιο έξω, που περιφρόνησε την επίδειξη και τη διαφήμιση, που άγνόησε άδιάλλακτα το συμφέρον, και έμεινε ξένος προς τις ανθρώπινες μικρότητες. Ο Τραυλαντώνης ο άσιπλος ο δόλοικος, ο συναισθηματικός, ο στοχαστικός, ο ανθρωπιστικός, ο καρτερικός και άθόρυβος, ο υποχωρητικός που έμεινε όμως πιστός και συνεπής στην ιδέα του και όταν από άηδία ή κόπο άφηνε το πεδίο της μάχης, ο Άνθρωπος, ο άσύγκριτος άνθρω-

(8) Στην «Εξασδέλφη» (Διηγήματα, 1921 σελ. 108) χρόνια πρωτύτερα μās λέει τη γνώμη του για τη ματαιότητα κάθε προσπάθειας να παρηγορηθή ο πονεμένος. Ήθέλησε—γράφει—να του δώσει παρηγοριά, άκκαιρη σάν πάσσαπαρηγοριά.

(9) Σ' αυτή την εποχή του άφιέρωσα με σεβασμό και συγκίνηση το σημείωμα του πόνου, το πρώτο της σειράς «συμπλήρωμα στα σημειώματά μου».

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

...Όταν λέμε μοντέρνα μουσική έννοούμε την έλαφρή μουσική της σημερινής εποχής, που είναι προσαρμοσμένη στον χαρακτήρα των καιρών μας: την μουσική, που ταιριάζει στην ψυχοσύνθεσι του ανθρώπου με τα μηχανοποιημένα μέσα παραγωγής, με το άνήσυχο πνεύμα, με την διαρκή έρευνητικότητα, με την ταχύτητα της ένεργείας, με το θόρυβο των μεγαλουπόλεων και με την αντιμετώπισι των αναγκών μιιάς πολυποίκιλης και άπαιτητικής ζωής.

Στην ούσία, βέβαια τα κύρια χαρακτηριστικά της μουσικής παραμένουν πάντα ρυθμός και άρμονία. Αντί όμως, σάν την κλασική, που είναι ξένη απ' την σημερινή ιδιοσυγκρασία και την ψυχοσύνθεσι του άτόμου, να σε τραβά σε κουραστικές σφαίρες ιδανικών συναισθημάτων, αυτή προσαρμόζεται στον κόσμο της πραγματικότητας και απαλύνει, σάν άνάλαφρο δροσερό αέρι, την ψυχή σου. Και χωρίς την υπόσχεσι να σου χαρίση ούράνιες ήδονές (που προϋποθέτουν, άλλωστε, και την κατάλληλη προδιάθεσι και την άνάλογη ψυχική καλλιέργεια) άρκείται στη σφαίρα των έγκοσμίων χαρίζοντάς σου, την έντύπωσι της έφήμερης χαράς ή της λεπτής συγκινήσεως...

Είναι λίγα απ' αυτά που γράφει ο κ. Σ. Αύλωνίτης σ' ένα άρθρο του (έφημερίς «Ακρόπολις» 25)2)44 για την «Καλλιτεχνική συντροπιά», που ανέλαβε στην Αθήνα να επιβάλη την λογικήν πλευρά της σύγχρονης μουσικής, της μουσικής που μιλάει άμέσως στην κουρασμένη ψυχή κάθε ανθρώπου, που πλαίει στην άρρυθμία και το χάος της σημερινής φουρτούνας.

Κι όπως το σύνθημα έδόθη στην Αθήνα απ' την «Καλλιτεχνική συντροπιά», όπως την άποκαλεί στο άρθρο του ο κ. Αύλωνίτης, έτσι και στη Χαλκίδα το σύνθημα έδόθη απ' το γνωστόν σ' όλους μας καλλιτέχνη, Γιάννη Κωτσόπουλο, με το «Πρώτο Μουσικό Προϊνό του» δια την έπιτυχία του όποιου έκτενώς ήσχολήθησαν το «Πανευβοϊκόν Βήμα και τα «Εύβοϊκά Γράμματα».

Σκηνή κίνησι αυτή ο Γιάννης Κωτσόπουλος βρήκε

πος με την ευαίσθητη καρδιά και την ώραία ψυχή, που αν είχες την τύχη να τον γνωρίσης θά τον θυμάσαι πάντα μ' εύγνωμοσύνη.

Κ. Μ. ΚΑΛΛΙΑΣ

Σημ. Στο προηγούμενο έγιναν μερικά λάθη, τα όποια δέφυγαν του διορθωτή. Ας διορθωθούν λοιπόν: α) στο έκτος σειράς της 1ης σελ. πριν από το «για πάντα» να προστεθή ή λέξις «πιά», β) στη σειρά 7 της α' στ. της α' σελ. αντί «εύθυμιας» να γραφή «ένθυμιασεως», γ) ή σειρά 22 και οι πρώτες έξ λέξεις της α' στ. της α' σελ. προωρισμένες στο χειρόγραφο για ύποσημείωση άς μπουδν τουλάχιστον σε παρένθεση, άλλωτικά καταστρέφουν τη συνέχεια του νοήματος.

Κ. Μ. Κ.

δλόκληρο κόσμο, που περιμενε το σύνθημα που έψαχνε να βρή τον ήγέτη τον έκτελεστή της μουσικής του είδους αυτού. Η Μοντέρνα μουσική, ή εύθυμη, που ακολουθεί την μέση λύση ούτε τους έξωφρενισμούς της «Ικαζοτενεκεδίστικης» διαστραβλώσεως της μουσικής ούτε και την κλασική μουσική, που άντίκειται στην σημερινή ιδιοσυγκρασία και ψυχοσύνθεσι του άτόμου—χωρίς μ' αυτό να θέλω να μειώσω την αξίαν της—βρήκε και στην Χαλκίδα πολλούς φίλους πάρα πολλούς: όπαδού, βρήκε όμως και το Γιάννη Κωτσόπουλο, έτοιμο να μās την μεταδόση να μās την έκτελεση με άληθινή καλλιτεχνία, να γίνει ο πρώτος υπέρμαχος της για να πείση και όσους (αν υπάρχουν τέτοιοι) από σνομπισμό χωρίς να έχουν ιδέαμ μουσικής, πως δέν είναι μουσική αυτού του είδους ή μουσική τέχνη. Σ' αυτούς θά πούμε και έμεις, πως είναι μακριά νυχτομένοι διότι και ή εύθυμη μουσική στηρίζεται στο ρυθμό και στην άρμονία.

Μās απέδειξε ο Γιάννης Κωτσόπουλος, και έμεις βέβαιοι πως και στο δεύτερο μουσικό προϊνό του, που έχει άναγγείλει θά πείση και τους όλιγους που δέν τον γνωρίζουν πως είναι, τουλάχιστον μέχρι στιγμής, ο μόνος στην Χαλκίδα, που μπορεί να μεταδόσει άριστα την εύθυμη μουσική.

Τό ότι ο Γιάννης Κωτσόπουλος είναι ένα ταλέντο μās τό λέει το «Φώς» της Θεσπώνης, που σε ηλικία 10 έτων έδινε την πρώτη του Συναυλία στην Κοζάνη και έδινε χίλιες έγγυήσεις για την μελλοντική εξέλιξή του «Τό Παιδί θαύμα» όπως τον άποκαλοϋσαν οι έφημερίδες της Μακεδονίας.

Υπάρχει λοιπόν ή μέση λύσις: ούτε ή κλασική μουσική είναι για σήμερα ούτε ή ικαζοτενεκεδίστικη μουσική, που είναι τα άκρα και είναι μακριά από την σημερινή ψυχοσύνθεσι, του άτόμου. Άλλά ή μοντέρνα εύθυμη μουσική αυτή που έκτελει με την όρχήστρα του ο Γιάννης Κωτσόπουλος.

Χαλκίς 5)3)44

Γ. Κωσταράγκος

«Τά Εύβοϊκά Γράμματα»

πωλούνται ένταύθα εις το Βιβλιοπωλείο κ. Βρεττού—Αδάντων 16—και εις Αθήνας εις τα Βιβλιοπωλεία Κολλάρου—Σταδίου 38—και «Αετός»—Βουκουρεστίου 6 β'.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

ΤΟ «ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ,, ΤΗΣ «ΠΡΩΪΑΣ»

Πληροφορίες στα «Εύβοϊκά Γράμματα»

"ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ,"

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ίδιοκτήτης: ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ
Κατοικία: Ἀρεθούσας 36

Γραφείον - Τυπογραφείον: Ἀγγελη 26

Τηλέφωνον: 5-55 — ΧΑΛΚΙΔΑ

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Κ. ΣΥΛΙΒΟΣ

Ὄδος Ἀποστόλη 1

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἐτησία Δραχ. 60.000.— Ἐξάμηνος Δραχ. 35.000.

Γιὰ Δήμους, Κοινότητες, Τράπεζες καὶ διάφο-
ρους ὀργανισμούς: ἔτησία δρχ. 100.000.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Συνδρομὲς καὶ Καταχωρήσεις προπληρώνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ—ΕΠΙΤΑΓΕΣ—ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ κλπ.

Πρὸς τὸν κ. Ἀντρέαν Ζώντον—Χαλκίδα

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ Δραχ. 5,000

Ἀναπλιώτικο

ΤΟ ΠΙΡΛΑΝΤΕ

Ὅταν στ' Ἀνάπλι ἐτοιμοθάνατος,
Ὁ Γιώργης ὁ Πατάτας ἀγωνιοῖ σε
Τὸ φάρμακο τὸ «Πιρλαντέ»

Ἀπ' τὸν γιατρό ζητοῦσε.

Κι' ἐκεῖνος ἀποροῦσε...

Σὲ μιὰ ἄκρη ἢ μίνα τοῦ ἄρρωστου ἐκλαιγε

Καὶ ἡ θειά—πικρὸ χιμόγελο—ξηγοῦσε:

— Γιατρέ μου· ποῦ νὰ νοιώσης σύ;

— Αὐτὸς ζητάει κρασί...

Σκέφτη ὁ γιατρός· καὶ διάταξε.

Κι' ὁ Γιώργης ὁ Πατάτας τὸν εὐκήθη.

Καὶ μόλις τὸ κοπάνισε

Τὸ φάρμακο, γιὰ πάντα ἀποκοιμήθη...

Α. ΑΝΑΠΛΙΩΤΗΣ

ΣΤΟ ΓΙΑΝΝΗ ΣΚΑΡΙΜΠΑ

Γιὰ σένα ἀντίοιο λεβεντιάς σκοπὸ θε να ταιριάσω,
της μίνας Ρούμελης παιδί και τ' ἀξιο της το θέμα,
στροφές τα χαλκοκούδουνα και του χωριού οι καμπάνες
να σπάσουν γιὰ τη χάρη σου κι' ο στίχος ας βογγίξει.

Τι κι' α σε θέλουν Αη-Θυμιὰ και Ρούμελη δικό τους,
σένα λημέρια σου οι γιαλοὶ και στράτες τα ταξίδια
τ' ἀτέλιωτα σε μαγικὲς και μυθικὲς Κολχίδες
σ' ὀρίζει σένα η μίνα σου που δόξισες Χαλκίδα.

9.1-44

Φοῖβος· Δέλφης

Ὁ ἑλληνικὸς στίχος

ΦΥΓΗ

(Οἱ παρακάτω φτωχοὶ μου στίχοι
ἐμπνευσμένοι ἀπὸ τ' ἔμορφο ποίη-
μα τῆς διαλεχτῆς Χαλκιδιάς ποι-
ητρίας, Καλλ. Σκαρίμπα, «Ἀπο-
στροφή», χαρίζονται σ' αὐτή).

Ἔνα καράβι κι' ἐγὼ πάντ' ὄνειρεύτηκα,
ἕνα καράβι, ἕνα πλεύσιμο... ἕνα τραῖνο,
ποῦ θὰ πάη σὲ μιὰ χώρα ἀλαογινή,
σὲ κάποιο τόπο ἀπόμακρο καὶ ξένο.

Τὶ θάνα ἐκεῖ; Πόνος τὰχα τὸ ρωτᾶ...
Ὅμορφη χώρα, ἀλὸ τὴ φύση στολισμένη;
Ἡ ἡ κόλαση τοῦ Νιάντε ἢ φοβεροῦ,
ἀπὸ Θεοῦς κι' ἀνθρώπων μισημένη!...

Τὶ θὰ μὲ νοιάζει, ἀγνωστὴ σ' ἀγνωστους ἐγὼ!...
Νεκρὴ σὲ ζωντανούς; Ξένη σὲ τόπο ξένο,
ἐκεῖ τὶ τὰχα θάχει ν' ἀγαπᾷ;
τὸ πᾶν γιὰ μὲ ἐδῶ θάναθαμιμένο...

ὦ, πόσους τάφους θάχει ἀνοίξη μόνη ἐδῶ...
...Πόσες θὲ νάχει θάψη ἀγάπες και φίλες,
στοργὲς λαχτάρες, ὄνειρα τρανά,
ἀγῶνες, Γολγοθάδες, μαρτύρια και θυσίες...

Ἐκεῖ, ποῖος θὰ γυρίση νὰ μὲ δῇ,
ὅμως τὶ θὰ μὲ νοιάζει... θάμαι τόσο ξένη!...
Καὶ θάμαι μόνη τόσο μοναχὴ,
ἀπὸ τοὺς πάντας και τὰ πάντα ξεχασμένη...

...Κι' ἂν καμμιὰ μέρα κάποιος θὰ μοῦ πῇ,
ἔτσι τυχαῖα ἕνα: «γιά σου» ἕνα «addio»
ἀλήθεια πόσο αὐτὴ ἢ φωνὴ θὰ μοῦ φανῇ,
σὰν ἕνα δῶρο ἀνέλτιστο και θεῖο....

...Μὰ και γιὰ μένα τὸ καράβι... «πόσο ἀγοεῖ»,
Θὲ νάβῃθ ὅμως τὸ ξέρω, ὅσο ἂν ἀγογήση...
και θὰ μὲ πῆη σὲ τόπο ἐκεῖνο ἐκεῖ,
και πεθαμένη ζωντανὴ θὲ νὰ μ' ἀφήση...

Νανά Δούκα

Σουλλύ - Πρυτώμ

ΙΚΕΣΙΑ

Ἄχ, ἂν ἤξερες πὸς κλαίω
ἐρημος παντοεινά,
θὰ περνοῦσες—σου τὸ λόγω—
ἀπ' τὸ σπίτι μου συχνά,

Μιὰ ματιὰ ἂν φανταζόσουν
κόψης τὶ μᾶς κάνει ἀγῆς,
θ' ἀβλεπες σὲ παραθύρι,
ἔτσι δίχως νὰ φανῆς,

Μιὰ καρδιά γιὰ τὴν καρδιά μας
τὶ ἄγια ἂν ἤξερες θροφή,
σὲ κατώφλι μου θ' ἀρχόσουν
νὰ σταθῆς σὰν ἀδελφῆ.

Κι' ἂν ἐμάντευες τὸ πόσο,
τὸ πὸς κάλλιο σ' ἀγαπᾷ,
μπορεῖ νάμπαινες και μέσα
ἔτσι δίχως νὰ σὲ πῶ!

Μετάφρ.

Ἀγγ. Σημηριώτης

ΚΡΙΣΕΙΣ — ΓΕΓΟΝΟΤΑ — ΣΧΟΛΙΑ

Ἐπειδὴ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ἀπορρίπτεται ἢ ὑπὸ κρίσιν αἵτησις

Στὸ «Ἐλεύθερο Βῆμα» καὶ μὲ τὸν τίτλο «ἢ ὑπό-
θεσις ἐνὸ θεατρικοῦ ἔργου» διαβάζουμε τὰ παρακάτω
ὥρατα:

«ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως πλημμελειοδικῶν κ. Τρι-
καίου ἐξεδόθη ἀπόφασις ἐπὶ τῆς ἐπιβληθείσης πρὸς
αὐτὸν αἵτησεως ἐκ μέρους τῆς κ. Μαρίας Διβαρούκα
περὶ λήψης προσωρινῶν μέτρων κατὰ τοῦ κ. Σ. Με-
λᾶ ἐπὶ τῶ ὅτι τὸ ἀπὸ διμήνου περίπου παιχθὲν ἀπὸ
τῆς σκηπῆς τοῦ θεάτρου Κοτοπούλη θεατρικὸν ἔργον
ὑπὸ τὸν τίτλον «Βουβὲς ἀγάπε», τοῦ ὁποῦ συγ-
γραφεὺς φέρεται ὁ καθ' ὅ ἢ αἵτησις δὲν εἶνε πρωτό-
τυπος αὐτοῦ πνευματικῆς δημιουργίας, ἀλλὰ τούνα-
ντίον κατὰ τὸν μῦθον, τὴν κεντρικὴν ἰδέαν, τὴν πλο-
κὴν και τὴν γλωσσικὴν διατύπωσιν εἶνε πιστὴ ἀνι-
γραφή ἰδίου αὐτῆς θεατρικοῦ ἔργου. Τὸ ἔργον τοῦτο
κατὰ τὴν αἰτοῦσσαν, παρεδόθη ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸν θία-
σον Ἀνδρεάδη διὰ νὰ συμπεριληφθῆ εἰς τὸ δραματο-
λόγιόν του. Διὰ τῆς ἀπορρίψεως τοῦ εἰσαγγελέως ἀροῦ
ἀποκλείει ἀπολύτως τὴν περίπτωσιν ἀντιγραφῆς,
δεδομένου ὅτι ἡ ἰδέα και ὁ μῦθος δὲν εἶνε πρωτότυπα,
ὑποστηρίζει ὅτι ἀπομένει πλέον ἢ τέχνη τοῦ λογοτέ-
χνου περὶ τὴν σύνθεσιν, τὴν διατύπωσιν και τὴν λε-
κτικὴν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κ. Μελᾶς διαθέτει ἀρκειδῶς τὰ
προσόντα αὐτὰ λόγῳ τῆς ἀπὸ ἐτῶν ἐπιδόσεως του
εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἀπορρίπτεται ἢ ὑπὸ κρί-
σιν αἵτησις.»

Κριτικὲς ἀντιθέσεις

Φίλιππος ἀκροατῆς γράφωντας, σὲ τοπικὴ ἐφημε-
μερίδα, γιὰ τὴ δοθεῖσα, στὸ «Κεντρικόν» συναυλία
ὑπὲρ τοῦ ἑλλ. Ἐρ. Σταυροῦ, σημειώνει, μεταξύ τῶν
ἄλλων και τοῦτο: «Δὲν συμφωνῶ καθόλου μὲ τὴ γνώ-
μη μερικῶν ὅτι τὸ πρόγραμμα ἦτο πολὺ σοβαρόν.»
Και συνεχίζοντας πάρα κάτω, κι' ἐξαιρώντας τὸ
παίξιμο τοῦ κ. Δευτεραίου, στὴν «Οὐγγρικὴ ραψωδία»
γράφει: «Νομίζομε, ὅμως, ὅτι καλλίτερον θὰ ἦτο
νὰ ἐξετέλει (ὁ κ. Δευτεραίος) ἕνα εὐκολον θέμα γιὰ
τὴν Χαλκίδα, διότι παρ' ἕλην τὴν δυσκολίαν και δε-
ξιοτεχνίαν τοῦ φοβοῦμεθα ὅτι δὲν θὰ ἐγένετο (ἢ Οὐγ-
γρικὴ ραψωδία, βέβαια) ἀντιληπτὴ ἀπὸ τὸ ἀκροα-
τήριον.»

Μᾶς γενιέται τώρα (σὰν ἄνθρωποι μὴ τέλειοι,
ποῦ εἴμαστε,) τὸ ἐρώτημα: Ἀροῦ ὁ κ. «Ἀκροατῆς»
δὲν συμφωνεῖ καθόλου, πῶς τὸ πρόγραμμα ἦτο «σοβα-
ρόν» πῶς βρίσκει τόσο δυσκολοχώνευτὴ τὴν «Οὐγ-

γρικὴ ραψωδία» στὴ Χαλκίδα; Μήπως ὑπάρχει ἐδῶ
καμμία ἀντίθεσις;

Δὲν εἶδαμε, ἄλλω· τε, πουθενὰ νὰ γίνεται λόγος
γιὰ «σοβαρόν» πρόγραμμα. Ἀπλῶς και μόνο εἶχε
σημειωθεῖ, ἀπὸ τὸν γράφοντα τὶς γραμμὲς αὐτές, πῶς
«τὸ πρόγραμμα τῆς συναυλίας διαλεχτό και θαρὺ,
μπορεῖ νὰ πῆ κανεῖ, ἐξετελέσθη μὲ δεξιοτεχνία κλπ.»
Και τὰ παραπάνω λόγια γραφτήκανε μὲ τὸ πνεῦμα
τοῦ δικαίου ἐπαίνου πρὸς τοὺς ἐκτελεστάς. Κι' ὅχι
πῶς δὲν πρέπει νὰ δίνωνται και στὴ Χαλκίδα συναυ-
λίες μὲ θαυρεῖα μουσικὴ.

Ἡ ἑθνικὴ σκηπῆ

Ὁ εἰσηγητῆς στὴν Κυβέρνησι, τοῦ διορισμοῦ
τοῦ κ. Νίκου Λάσκαρη, (τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας τοῦ
ἑλληνικοῦ θεάτρου) ὡς Διευθυντοῦ τοῦ ἑθνικοῦ
θεάτρου, μπορεῖ, σὲ ἀλήθεια, νὰ εἶναι ὑπερήφανος,
γιὰ τὴν εἰσήγησίν του αὐτῆ.

Ἡ θέσις τοῦ κ. Ν. Λάσκαρη ἔπρεπε νὰ ναι αὐτῆ
ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἑθν. θεάτρου. Καί, δυστυ-
χῶς, (ὁ κ. Λ. δὲν εἶναι, ὡς γνωστόν, περὶ νέος) στὴν
περίπτωσιν αὐτῆ δὲν μπορεῖ ἀπόλυτα νὰ ἰσχύσῃ «τὸ
κάλλιο ἔργον ἀπὸ τὸ καλῶς»

Ὅπως δὴποτε, ὅμως, ὅσον κι' ἂν ὁ διορισμὸς αὐ-
τὸς γίνεται «τρόπος τάρντι» δὲν εἶναι δυνατό παρά
νὰ ὠρελήσῃ τὴν ἑθνικὴν μας σκηπῆ.

Στὸν τρίτον χρόνον

Μὲ τὸ φύλλο τοῦτο τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα»
μπαίνουν στὸν τρίτον χρόνον τῆς ἐκδόσεως των.

Πόσες δυσκολίες κι' ἐμπόδια, ἐρῆκαν στὸ δρόμο
τῶν δύο πρώτων χρόνων των, μόνον αὐτὰ, μπορεῖ
καλὰ νὰ γνωρίζουν.

Ὅπως δὴποτε, ὅμως, και μ' ὀδηγὸ πάντα τὴν
πίστι των (και τὴν πολύτιμη βοήθεια τῶν συνεργα-
τῶν και συνδρομητῶν των) πέρασαν τὸ τόσο δύσκολο
πολεμικὸ δίχρονο.

Και τώρα, μὲ τὴν ἴδια πάντα πίστι μας, πρὸς
τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, τραβοῦμε τὸν δρόμον τοῦ τρί-
του χρόνου μας: ἐκφραζόμετες, κι' ἀπὸ τῆς θέσεως τού-
της, θερμὲς εὐχαριστίες, εἰς ὅσους, ὅπως δὴποτε, μᾶς
ἐνίσχυσαν στὸ πενιχρὸ μας ἔργο.

Πραγματικοὶ ἀγῶνες

Κε Διευθυντά,

Διαβάζοντας κανεὶς τὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ
σας νοιώθει βαθεῖα τὴ σημασία τῆς λέξεως τέχνη,

νοιώθει ακόμα την ιερότητα του χαρτιού και των γραμμάτων, να του επιβάλονται κι ανάμεσα σ' όλα την προσπάθεια να επιβληθεί και να επιβάλει. Πραγματικοί αγώνες να κρατηθῆ ἡ πνευματικὴ ἐκδήλωση τῆς γενειᾶς και τῶν μεγάλων στιγμῶν, πού περνᾶμε σήμερα, οικονομική αντιμετώπιση και πνευματική.

Κι' ἀπάνω σ' ὅλα ἡ ἐκδήλωση τῆς ἀνθρώπινης κατάντιας και κακομοιρίας περνᾶει ἀδιόρατα, μπρός ἀπὸ τὰ μάτια κι' ἀπάνω ἀπὸ τίς γραμμές, ἀφίνοντας τὸν διάχυτο ἀνθρώπινο πόνο να σκορπιστῆ ἔξω ἀπ' τοὺς τέσσαρους τοίχους τῆς κάμμαρας, στὸ γρίζο θόλο τ' οὐρανοῦ, μιὰ λεκάνη πού σβύνει και χάνεται και ξαναφαίνεται στὸν ὀρίζοντα.

Με τιμὴ
Γ. Σακελλίου

Βόλος 26-1-44

Αἰσθανόμενος τὴν ἀνάγκη

Ἀξιότιμη Κύριε,

Ἦρᾶ τὸ φύλλο σας τοῦ Γενναίου και χάρηκα πολὺ διαβάζοντας τὸ παρακολουθώντας ἔτσι τὴν πνευματικὴν κίνησίν του.

Με τὸ γράμμα μου αὐτὸ σὰς ἀφορᾶζώ τὰ θεομά μου συγχαρητήρια γιὰ τὸ δύσκολο και ἱερό σας ἔργο και δλόψυχα εὐχομαι τὴν προοδευτικὴ ἐξέλιξη τοῦ περιοδικοῦ σας. Αἰσθανόμενος βαθειὰ τὴν ἀνάγκη τῆς πλατυτέρας διαδοχῆς του και κυκλοφορίας του, σὰς στέλνω με ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ δυὸ ἐξιμήνες συνδρομῆς τῶν πάνω πάνω φίλων μου.

Με τιμὴ
Α. Δ. Πόρτοκάλου

Βόλος 16-2-44

Τὸ «Νέον Πνεῦμα»

Ἀπὸ τὴν Ἀθήνα μᾶς ἤρθε τὸ πρῶτο φύλλο—διπλὸ τεῦχος Γενναρίου Φλεβάρου—τοῦ καινούργιου Ἀθηναϊκοῦ περιοδικοῦ «Νέον Πνεῦμα», με διευθυντάς τὸν παλαιὸν καὶ συνάδελφόν μου Νίον Βογόπουλον—τηματάρχην τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Τύπου, και τὸν κ. Νικ. Σταθάκη.

Ὁ πρῶτος σταθμὸς—ὅπως βλέπετε δὲν εἶναι και πολὺ νέος—πρωτοεξεδῶσε, στὴν ἰδιαιτέρη πατρὶδα του, τὴν Καλαμάτα, τὸ «Πνεῦμα». Ὑστερα τὸν τράβηξε τὸ περίφημο Ἑλληνικὸ σφουγγάρι ἡ Ἀθήνα, πού ἡ ὑπαλληλικὴ ρουτίνα τοῦ ἀνέκοψε τὸ δρόμο του. Δεινός, ὅμως, μελετητῆς τῶν φιλολογικῶν μας πραγμάτων, δὲν ἔμεινε, οὔτε μιὰ στιγμή ἀργός. Πρὸ 10τίνας, περίπου, ὅταν ὁ Διευθυντῆς τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» ἐξέδιδε, στὸ Ζάντε τὴν καθημερινὴ του «Πρόδο», τοῦ ἐξέδωσε ἐκεῖ τὴν πρώτη του ποιητικὴ συλλογὴ, πού με εὐμένεια ὑπεδέχθη ἡ κριτικὴ μας.

Τώρα ὁ κ. Βογόπουλος ξαναζωντανεύει, σὰν παλῆος νοσταλγός τῶν ὠραίων περασμένων, τὸ παλῆο και νέο πνεῦμα κι' ἐκδίδει, στὴν Ἀθήνα, με τοὺς καλούς του συναγάτες κ. κ. Ν. Σταθάκη και Μιχ. Κουρμούλη, τὸ «Νέον Πνεῦμα» μ' εὐρύτερες ἐπιδικώσεις, βέβαια, και με μεγαλύτερες φιλοδοξίες γιὰ τὴν ἀψῶσι τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων.

Ἡ πρώτη ἐμφάνισι τοῦ «Νέου Πνεύματος» με δια-

λεχτὴ συνεργασία, φανερώνει τοὺς εὐρύτερους σκοπούς τῶν ἐκδοτῶν του, πρὸς τοὺς ὁποίους τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» εὐχονται κάθε ἐπιτυχία στὸν ὠραῖο καινούργιο δρόμο τους.

Ἡ εἰσαγωγή τῆς Πολωνέζας

Ὁ φίλος κ. Ἀγγελος Μάλλιος δι' ἐπιστολῆς του μᾶς πληροφοροεῖ, αναφορικῶς με τὴν ὑπ' αὐτοῦ παιχθεῖσα πολωνέζα στὴ συναυλία ὑπὲρ τοῦ Ἑλλην. Ἑρ. Σταυροῦ, ὅτι 1) ἡ μικρὴ προετοιμασία διὰ τὴν εἴσοδο στὸ κύριο μοτίβο τοῦ ἔργου, δὲν χαρακτηρίζεται ὡς εἰσαγωγή και 2) ὅτι ἔπαιξε ὀλόκληρο τὸ ἔργο πιστὰ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους.

«Μία ἀραβωνισμένη στὴ Μύκονο»

Μ' εὐχαρίστησι πληροφοροῦμεθα πὼς ὁ Ἐκδοτικὸς οἶκος Βασιλείου ἀγόρασε και κυκλοφορεῖ, πρὸ τοῦ Πίσχα, τὸ νέο μυθιστόρημα τοῦ κ. Περσέως Ἀθηναίου με τὸν παρὰ πάντων τίτλο. Ἡ ὑπόθεσι τοῦ νέου τούτου ἔργου πλέκεται στὴν ἀρχὴ στὴν Ἀθήνα και ὕστερα στὴ Μύκονο.

Σί νέες μας

Μικρὸ χαμόγελο

Στὴν ἀχαρή μου τὴ ζωὴ, φάνηκε κάποια ἀχτίδα κοντὰ σ' ἀνθούς μες τὴν δροσιά, παρᾶμερα ριγμένα τὰ νιάτα μου, πρὸ σβύνονται τὰ ῥόδα ἀγκαλιασμένα στοῦ δειλινοῦ μου τὴν στερνὴ και τὴν πικρὴ ἐλπίδα.

***

Χουρόνονται τ' ἀνθόκλινα ἔτσι τὸ φῶς πὼς πέφτει σὰν μοῦ ζεσταίνει ἡ καρδιά κι' αὐτὴ δὲ μένει ξένη στοῦ Μάρτη τὸ χαμόγελο τερπνὰ παραδομένη, μες τοὺς χυμούς του π' εὐοδοῦν σιγαλινὰ ἐμαγεύθη.

***

Στὸ θρόισμα τῆς φυλλωσσιᾶς διηῶ να παρασκύψει γυριτὸ μέσα στὸ ἠλιόγεμα γιὰ κόμπο μιὰ σταυλοδροσιάς Τὸ μυσωμένο μου κορμὶ, εὐθὺς κατάχαμα με μιᾶς να σωριαστῆ ἡδονικά, σὰν τάφος να τὸ κλεισθ.

Χαλκίς 6/3/44

Λούλα Σιμιτζή

ΠΡΟΣΕΧΟΣ: «ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ»

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Περσέα Ἀθηναίου: «Τερέζα Βικέλη» — Μυθιστόρημα

Ὁ κ. Π. Ἀθηναῖος, γνωστός μας, ἀπὸ τὰ πέντε, ἔω; τώρα—ἐκδομένα βιβλία του, ἀπὸ τραγούδια του, και ἄλλες λογοτεχνικὲς ἐργασίες του, μᾶς δίνει—μέσα σὲ 140 σελίδες—τὸ νέο μυθιστόρημά του: τὴν «Τερέζα Βικέλη»

Ἡ ἱστορία τοῦ μύθου, τοῦ κ. Π. Α εἶναι, πολὺ συνοπτικά, τούτη ὁ:

Ἐπάρχουν δύο ἀδελφές μαθήτριες σ' ἓνα Γυμνάσιο—ἡ Τερέζα και ἡ Ἄννα—ἡ μάννα τους ἔχει πεθάνει. Ὁ πατέρας τους τις ἄρρησε μικρὲς σὲ μιὰ θεία τους και φεύγει γιὰ τὴν Ἀμερικὴ. Ἀπὸ κεῖ θυμᾶται μιὰ και μόνη φορὰ, τὰ παιδιὰ του και τοὺς στέλνει μιὰ ἐπιταγὴ ξερὴ, χωρὶς γράμμα. Τὰ χρόνια περνᾶνε ἡ Τερέζα ἀγαπάει ἓνα μαθητὴ τοῦ Λύκειου—τὸν Σπύρο Σεμάρη—κι' ἔτσι, ὅπως εἶναι, χωρὶς ἄλλη ἀγάπη, τὸ αἰσθάνεται ὡς ἀνάγκη, και ἀγαπάει τρελλὰ τὸ Σπύρο, χωρὶς αὐτὸς να τὴν πολυσκέρτεται. Σ' ἓνα καιρὸ ὁ πατέρας της ἐρχεται ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ με μιὰ κοκκινόμαλα Ἀμερικανίδα φίλη του, ἡ γυναίκα του, ἀγνωστο. Τὰ κορίτσια του τὴ δέχονται με...θερμὴ ἀδιαφορία και χωρὶς συγχώρησι γιὰ τοῦ πατέρα του; τὴ ἐγκατάλειψε...Αὐτὴ νοιώθει τὸ ἐχθρικό περιβάλο, πού βρίσκεται, και πέρνει κάποιον ἄλλο και...δ' ὄθε πᾶει. Ὁ γέρο πατέρας τὸ μαθαίνει, ζεματίζεται και τελικὰ πέρνει ἓνα πιστόλι και πεταει τὰ μυζαλα του στὸν ἀέρα. Ἡ Τερέζα τώρα νοιώθει πειὸ πολὺ τὴν ἀνάγκη μιᾶς μεγάλης ἀγάπης. Ἡ μεγαλύτερη ἀδερρὴ της ἡ Ἄννα, διορίζεται σ' ἓνα γραφεῖο και μπορεῖ και βοηθεῖ κάποιον τὴ θεία και τὴ Τερέζα. Συμβουλεύει δὲ τὴν ἀδελφὴ της ν' ἀρήσῃ τίς ἀγάπες γιατί αὐτὲς οἱ δουλειές «εἶναι τὸ πασατέμπο τῶν πλούσιων.» «Ἡ κοινωνία τοῦ φτωχοῦ ἐρωτευμένου; τοὺς βλέπει πάντα με «χαιρέκακο μᾶτι» ἀροῦ εἶναι πρόθυμη νὰ σκεπάσει ὅλες τίς ἀνηθικότητες τῶν πλούσιων.

«Μόνη περιουσία π' ἀναγνωρίζεις στὶς φτωχὲς εἶναι ἡ τιμὴ τους.» Ὁ Σπύρος Σεμάρης, σκέρτεται σὰν τὴν Ἄννα και λέει στὴν Τερέζα νὰ μὴν ἐπιμένει στὴν ἀγάπη της γιὰ αὐτόν. Ἐκείνη δὲν θέλει να τὸ πιστέψει και τὸν παρακαλεῖ, με δάκρυα, να τῆς ἐπιτρέψει ἀπλῶς να τὸν ἀγαπάει κι' ἐκεῖνος ἄς μὴ συμμερίζεται τὴν ἀγάπη της. Τώρα μεγάλωνε και πέρναγε καμμιά φορὰ και τὴν ἔβλεπε στὸ παράθυρο, πού πάντα τὸν περιέμενε να περάσει. Εἶναι πολὺ μετανιωμένος γιατί ἀροῦ δὲν αἰσθάνεται καμμίαν ἀγάπη γιὰ τὴν Τερέζα τὴν ἄρρησε να σκέρτεται πὼς μπο-

ρεῖ και να τὴν ἀγαπάει. Ἡ Τερέζα, ὅμως, βλέπει γρήγορα τὴν ἀδιαφορία τ' ἀγαπημένου της και κλαίει ἀπαρηγόρητα. Ὅσο πειὸ τρελλὰ ἀγαπάει αὐτὴ τόσο πειὸ ἀδιάφορος μένει ὁ Σπύρος, πού δὲν μπορεῖ να τὸν συγκινήσει φίλος και συμμηθητῆς τοῦ Σπύρου πλησιάζει τὴν Τερέζα, πού τὴ βλέπει να ὑποφέρει και με ἀοριστίες προσπαθεῖ να τὴν παρηγορήσει. Ἐκείνη, πού γνωρίζει τὸ φιλικὸ σύνδεσμο τῶν δύο συμμαθητῶν, ξεπᾶει σὲ λυγμούς και δακρυα ὅπου ἀντικρύζει τὸ φίλο τοῦ κλοῦ της. Ἀντίθετα, με τὴν Τερέζα ἡ κόρη τοῦ Δαρμῆ Τάνια, συγκινεῖ τὸν Σπύρο και τὴν ἐρωτεύεται. Ἡ Τερέζα, πού δὲν τὸ ξέρει φθίνει καθημερινῶς με τὴν ἀδιαφορία τοῦ Σπύρου πού τώρα πέρνει ἀπ' τὸ Λύκειο τὸ χαρτί του και εἶναι εὐτυχισμένος με τὸν ἐρωτᾶ τῆς Τάνιας. Ὁ πατέρας του δικαστῆς τὸν προορίζει γιὰ διαδοχὸ του και θέλει να τὸν στείλει στὴ Ρώμη γι' ἀνώτερες σπουδές. Μὰ ὁ Σπύρος δὲν θέλει να τ' ἀκούσει, θέλει να μείνει κοντὰ στὴν ἀγαπημένη του, πού γιὰ χάρι της θυσιάζει τὸ μέλλο του, και δέχεται, να διοριστῆ σ' ἓνα δικηγορικὸ γραφεῖο βοηθός. Ἡ Τερέζα λυώνει σ' ἓνα δωματῆκι ἀπὸ τὸν πόνο της γιὰ τὸ χάσιμο τοῦ Σπύρου. Ὁ φίλος τοῦ Σπύρου πού τὴ συμπονεῖ και τὴ σκέρτεται, πηγχνίει καμμιά φορὰ και τὴ βλέπει, θέλοντα: να τὴ παρηγορήσει και γιὰ λογαριασμό τοῦ φίλου του, πού, βέβαια δὲ θέλει ἀδικα και γιὰ χάρι του να ὑποφέρει μιὰ τόσο εὐγενικὰ ὑπαρξί.

Ὁ φίλος τοῦ Σπύρου, πιστεύει πὼς ἐὰν ἔβλεπε ἡ Τερέζα μιὰ φορὰ τὸν Σπύρο, θὰ τις περνοῦσε λίγο ὁ καυλὸς κι' ἔτσι ἀπορασιζει να μπεῖ στὴ μέση αὐτὸς γιὰ να γίνει αὐτὴ ἡ συνάντησι.

Ὅταν, ὅμως, ὅλα αὐτὰ προετοιμάζονται, ἀρρωσταίνει ξαφνικά ὁ Σπύρος και μάλιστα βαρειά. Τὶ να γίνει τώρα; Ἀντὶ να πάει ὁ Σπύρος πού ἀρώστησε, στὴν Τερέζα, ἄς πᾶει, ἡ Τερέζα στὸν Σπύρο πὼς να πάει, ὅμως, πού ἡ Τάνια δὲν τὸ κουνάει ἀπὸ τὸ κρεβάτι τ' ἀρρωστοῦ ἀγαπημένου της; Ὁ φίλος τοῦ Σπύρου συνιστᾶ γιὰ φίλη του τὴν Τερέζα κι' ἔτσι ἡ βίζιτα στὸν ἀρρωστο γίνεται χωρὶς ἡ Τάνια να ὑποπτευθεῖ πὼς ἐκεῖνον πού λατρεύει εἶναι ἀφορμὴ πού λυώνει μιὰ ἄλλη (κι' αὐτὴ εὐγενικὰ) κοπέλα. Ἡ Τερέζα ὄλο και φθίνει μπαίνει σὲ σανατόριο. Ὁ Σπύρος γίνεται καλά και ἀρρωσταίνει τώρα βαρειά ἡ Τάνια, πού και πεθάνει. Ὁ Σπύρος ταξειδεύει σ' ἓνα νησί τοῦ Αἰγαίου με τοὺς δικούς του γιὰ να γλυκάνει τὸν πόνο του. Ἀγάπησε ἀληθινὰ τὴ Τάνια και ὁ χαμός

ΑΠΟ ΓΛΕΝΤΙ ΣΕ ΓΛΕΝΤΙ!

(συνέχεια ἐκ τῆς α'. σελίδ.)

δική τους 1)

Μᾶλλον ναί, μᾶλλον ὄχι. Πάντως, εἶναι κάτι μεταξύ συνουσίας καὶ μὴ (κατὰ τὸ «μὴ καρδιαν») κάτι τέλος πάντων ποὺ πλάθεται—ἀπιαστέ φλόγα—σιὰ δάχιλα. Τὰ ἴδια αὐτὰ «πάνω στῆς τύχης τὴν προβιά τὰ κουρασμένα».

(1) Γενικά. Μὰ εἰδικά—στὴν περίπτωση—πρόκειται γιὰ μερικά ποιήματα τοῦ σουρεαλιστῆ ποιητῆ κ. Ὁδ. Ἐλύτη—ἀπὸ τῆ σειρά «Τὰ ζαλισμένα δάχιλα στῆς τύχης τὴν προβιά» ποὺ δημοσιεύονται (διόλου γιὰ νὰ γελάσουμε..) στὸ ξανθό βγαλτο Ἀθην. περιοδικό «Τὰ Νέα Γράμματα» τοῦ συμπόθῃ μας κ. Α. Καραντώνη.

τῆς τὸν κάνει τρελλό Ἡ Τερέζα, ἀποχειρεταί, ἀπὸ τὸ σανατόριο τῆ ζωῆ; Κι' ὁ Σπύρος γυρίζοντας ἀπὸ τὸ νησί στὴν Ἀττικὴ πάει τριαντάφυλλα στὸ τάφο τῆς ἀγαπημένης του Τάνιας, σκεπτόμενος πὼς κάπου ἄλλοῦ ὑπάρχει κι' ἄλλο νεϊόσκαφο μνήμα, ποὺ κρύβει μέσα του τὴν Τερέζα, τὴν κοπέλα, ποὺ γιὰ τὴν ἀγάπη του, ποὺ δὲ μπόρεσε νὰ νοιώσει, πέθανε!

* *

Πέρασαν χρόνια κι' ἡ οικογένεια τοῦ Σπύρου πηγαίνει στὴν Ἰταλία. Ὁ φίλός του τὸν εἶχε χάσει ἄξαφνα ἕνα βράδυ ποὺ ἔχει κατέβει στὴν Γλυβάδα καὶ περνοῦσε ἀπὸ τὸ Κέντρο τοῦ Τζίμου, στὴ θέσι τοῦ σαξοφωνίστα τῆς ἀρχήστρας γνωρίζει τὸν παιδικό του φίλο Σπύρο νὰ παίζει σαξόφωνο.

Τ' ἄφησε ὅλα, καὶ θέλοντας νὰ λησμονήσῃ τὸν πόνο του, ἔγινε πλάνητας μὲ τὸ σαξόφωνό του.

Αὐτός εἶναι ὁ μῦθος τῆς ἱστορίας τοῦ κ. Π. Ἀθηναίου, ποῦναι γραμμένος ἀριστοτεχνικὰ μὲ στρωτὴ ἀρρήγῃσι, μὲ ἐπιδέξιο τοῦ θέμιτος χειρισμό, καὶ λογοτεχνικὴ μαεστρία.

Τὸ βιβλίο, ὡς ἐκδοσι, μὲ τίτλους σεμνοὺς κι' ἀπεριτοῦς, μὰ σὲ χαρτὶ ἐξαιρετικὸ καὶ καλλιτεχνικὰ τυπωμένο, τιμᾶει τίς ἐκδόσεις Γαρμπῆ, ποὺ καναν τὴν ἐμπράνησί του.

Ἄντρεας Ζώντος

Λόγω ἀδιαθεσίας τοῦ εἰδικοῦ κοιτικοῦ τοῦ βιβλίου κ. Θώμου Ξαρᾶ, ἡ συνεργασία τούτου θὰ δημοσιευθῇ στὸ προσεχές φύλλο ἐν ἐκτάσει, σὲ τρόπον ὅσπερ νὰ καλυφθῇ καὶ ἡ παράλειψι τοῦ παρόντος φύλλου.

Περιοδικά

Ἐντός τοῦ Μαρτίου κυκλοφορεῖ τὸ τριμηνιαῖον περιοδικὸν «Ἀρχεῖον Κοινωνιολογίας καὶ Ἠθικῆς» μὲ διευθυντὰς τὸν τ. καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ζυρίχης καὶ Θεολογικῆς κ. Α. Ἐλευθερόπουλον καὶ τὸν κ. Δημ. Γρ. Τσάκωνα.

Ἐλάβαμε τὸν «Ὁδυσσεύς» τοῦ Πύργου τεύχος διπλό: Γεννάρη καὶ Φλεβάρη: Διευθυντῆς ὁ κ. Τάκης Δόξας. Τὰ «Μακεδονικὰ Γράμματα» μὲ πλούσια ἀληθινὰ ὕλη μέσα στὴν ὁποία ξεχωρίζουμε τὴν μελέτην τοῦ διευθυντοῦ των, κ. Κ. Μαρινάκη: «ἡ δημοτικὴ στὴν ἐπιστῆμῃ τοῦ δικαίου.»

Τὸ Ταχυδρομεῖο μας

Κον Κάδμον Φαίδιμον, Ἐνταῦθα. Πήραμε συνδρομὴ καὶ γράμμα σας καὶ σὰς εὐχαριστοῦμε, γιὰ ὅλα θερμά. Τὸ «Χαλκίδα» καὶ «Προσευχὴ» προοδευμένα. Κι' ὄχι, βέβαια, ἀπὸ τὴν ἀπλοῦστευσι τοῦ τονικοῦ συστήματος μόνο.

Μὲ ξερωριστὴ εὐχαρίστησι θὰ ἴδοῦμε τὴν ὑπὸ ἔκδοσι συλλογὴ σας καὶ θὰ σὰς ποῦμε εἰλικρινὰ τὴν στοργικὴν μας γνώμη. Πέραστε, ὅποτε θέλετε, ἀπὸ τὸ γρσφεῖον νὰ φέρετε τὰ χειρόγραφα καὶ νὰ σὰς ἴδοῦμε. Προκαταβολικά θέλομε τοῦτο μόνο νὰ σὰς ποῦμε: μὴ βιάζεσθε νὰ φανῆτε γρήγορα μὲ συλλογὴ, ἀλλὰ δουλεῦτε μ' ἐπιμονὴν κι' ἀγάπην στ' ἀμόνι τῆς θείας τέχνης καὶ γιὰ τὴν ἔκδοσι συλλογῆς εἶναι, πάντα, καιρός.

Κον Α. Πορτοκάλογλου, Βόλον. Σὰς εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια καὶ τὴ συνδρομὴν, ποὺ μᾶς κάνετε στὸ δύσκολο δρόμο μας. Στὴν Δαν Σοφία Δυδοζίνου καὶ τοῦ κ. Λέτιου ταχυδρομήσαμε καὶ φύλλα Ἰανουαρίου.

Κον Γ. Κ. Παπαγ: Ἀθῆνας. Πήραμε τὴν «ἐλεμμοσύνη» ποὺ ὅσο ὁ πόλεμος συνεχίζεται πάντα εἶναι ἐπίκαιρη. Καλλογραμμένη κι' ἅγιος ὁ σκοπὸς τῆς. Γιὰ τὸ περιοδικὸ μας, ὅμως, ἀκατάλληλη. Γιὰ ἕνα σχόλιο—σημείωμα ἐφημερίδος θὰ ἦτανε πολὺ καλὸ τὸ κομμάτι σας.

Κον Τ. Φούραν, Ἐνταῦθα. Σὰς εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια καὶ τὴ συνδρομὴν σας. Ἡ ἐργασία σας κι' ὅλο καλλιτερεύει.

Κον Κ. Καλ. Ἀθῆνας. Τὰ χειρόγραφα σας—καίτοι δακτυλογραφημένα—εἰς ἐλείπειν κατάστασι καὶ ὅλα των τὰ περιθώρια μὲ προσθήκας δυνανάνωστες. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ λάθη.

Πηγὴν Ἀρέθουσα, Ἐνταῦθα. Πέραστε νὰ πάρτε γράμμα σας.

Στὴ παροῦσα στήλη ἀναγγέλλονται οἱ συνδρομές, ποῦ μᾶς στέλνονται (ταχ)κῶς ἢ διὰ διαφόρων προσώπων (γιὰ νὰ λαμβάνουν γνώσιν οἱ ἀποστολεῖς των) κι' ὄχι ἐκείνες ποῦ πληρώνονται πρὸς τὸν εἰσπράκτορα τοῦ περιοδικοῦ, βάσει ἀποδείξεων μας.

Ἐλήφθησαν αἱ πάρα κάτω συνδρομές κι' εὐχαριστοῦμε θερμὰ τοὺς ἀποστείλλαντας.

Χαλκίδος: κ. Γάσος Κοτσόπουλος δραχ. 25.000 **Ἀναστ. Κορδόνης** 54.000, **Κα Δούλα Σιμιτζῆ** 50.000 **Τάνης Φούφας** 25.000, **Χρ. Παπαδημητρίου** 25.000.

Ἀθηνῶν: Ζήσης Παπαθανασίου 50.000, **Κρ. Ἀθανασούλης** 25.000.

Ἐπαρχιών: Ε. Γ. Παπαγεωργόπουλος (Κορινθίας,) 25.000.

Καινούργια βιβλία

Σπύρου Παναγιωτόπουλου «**Νυχτερινὸς Διαβάτης**»—ποιήματα, ἔκδοσις (θαύμα) μὲ σχέδια Γ. Γουναροπούλου καὶ καλλιτεχνικὸ ἐξώφυλλο Κ. Γραμματοπούλου. Ἐκδοσις «Ἄλφα.»

Θάλειας Καλλιγιάννη—Ἡ «**Ἀστρολόγη**» Μυθιστόρημα. Ἐκδοσις τοῦ Ε. Δ. Ι.

Ν. Γ. Παπαγεωργόπουλου: «**Δακρυσμένοι Ἄγγελοι**» Ποιήματα—Χαλκίδα 1944.

ΠΟΛΥ ΠΡΟΣΕΧΩΣ

“ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΚΑΙ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ,”

ANTREA ZONTOS